

Aprite ekonomika ir ilgtspējību veicinošs attīstības modelis, kura būtība ir produktu, materiālu un resursu vērtības saglabāšana, celšana un noturēšana ekonomikā pēc iespējas ilgāk, vienlaikus samazinot gan izejvielu patēriņu un atkritumu apjomu, gan arī ietekmi uz vidi.

Latvijas Rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku 2020.-2027. gadam

Mērķi

1. Resursu produktivitāte* (€/kg) **0,94** → **1,55**
2. Materiālu apritīgums (%) **6,6** → **11**
3. Pieaugusi sabiedrības **izpratne un līdzdalība** aprites ekonomikas ieviešanā

* Ekonomikā patērētie materiāli = pirmreizējie materiāli, kas iegūti valsts teritorijā + materiālu imports - materiālu eksports

Resursu produktivitāte (EUR/kg)

Latvijā (CSP)

Eiropā (Eurostat)

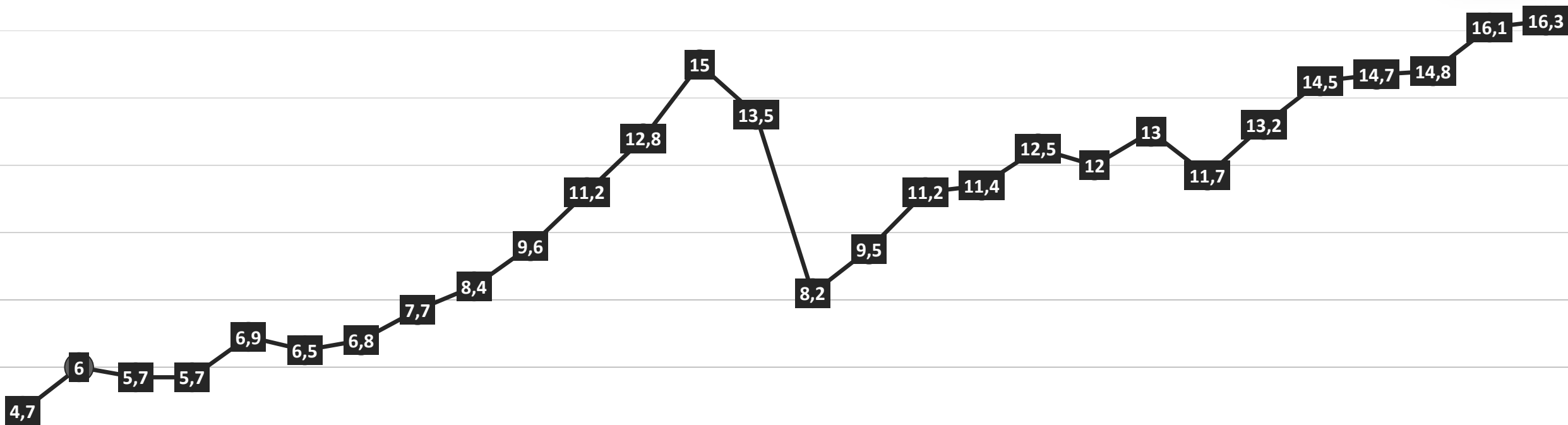
0,94

(2022)

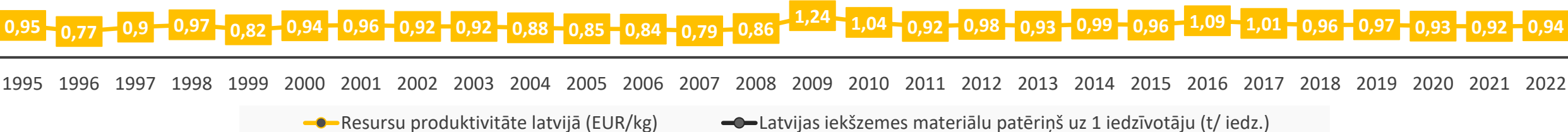
2,40

(2022)

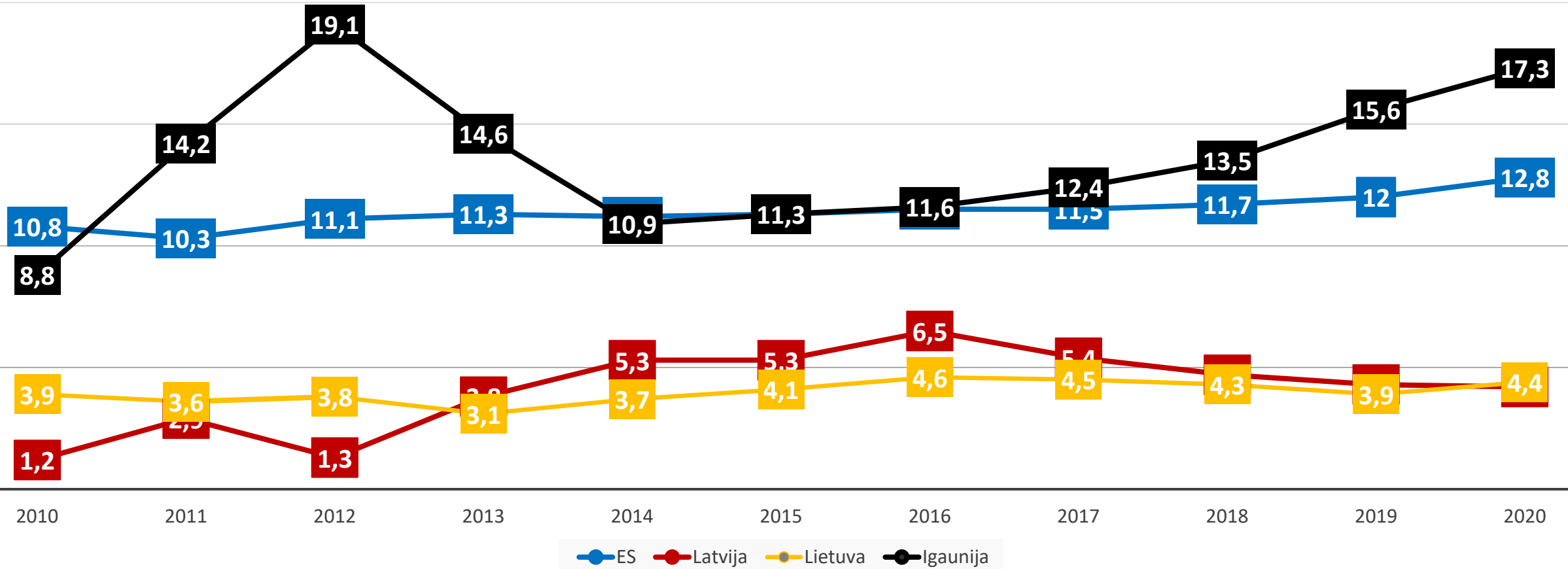
Resursu produktivitāte un materiālu patēriņš Latvijā 1995.-2022. gadam

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Materiālu apritīgums Baltijas valstīs un ES, 2010-2020 (%)

Pašvaldības loma pārejā uz aprites ekonomiku

- Atkritumu apjoma samazināšana
- Informēšana un izglītošana sabiedrības patēriņa un uzvedības modeļu ietekmēšanai
- Attieksmes un paradumu maiņa
- Lietu un materiālu atkārtotas izmantošanas veicināšana
- Apritīgi iepirkumi
- Normatīvais regulējums
- Infrastruktūra
- Dati
- Aprites ekonomikas principu ieviešana pilsētvides plānošanā
- Apritīgu uzņēmumu un labošanas pakalpojumu attīstības veicināšana
- Reģionālās simbiozes (pašvaldību sadarbība)
- Labās prakses izplatīšana un godināšana

Pilsētas resursu centri

ir vietas, kas veicina aprites ekonomiku vietējā līmenī.

Tās ir speciāli izveidotas multifunkcionālas vietas, kurās pareizi tiek īstenota atkritumu hierarhija, uzsverot aprites ekonomikas sociālās, ekonomiskās un vides funkcijas.

Centri atšķiras pēc to lieluma un atrašanās vietas, kā arī organizatoriskās struktūras finansējuma avotiem un mērķiem.

CURE+

CENTRI RESURSU ATKĀRTOTAI

IZMANTOŠANAI UN PĀRSTRĀDEI PILSĒTVIDĒ

Supported by:

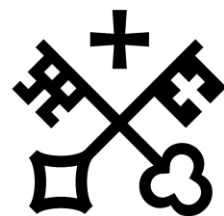

Federal Ministry
for Economic Affairs
and Climate Action

on the basis of a decision
by the German Bundestag

European
Climate Initiative
EUKI

RĪGAS ENERĢĒTIKAS
AĢENTŪRA

ΔΗΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

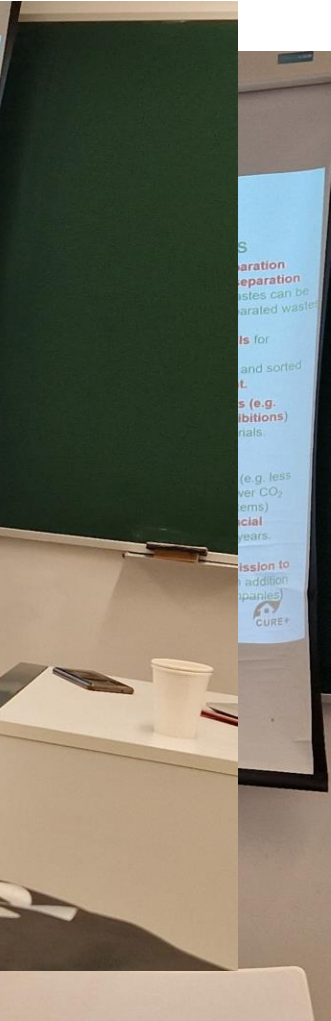

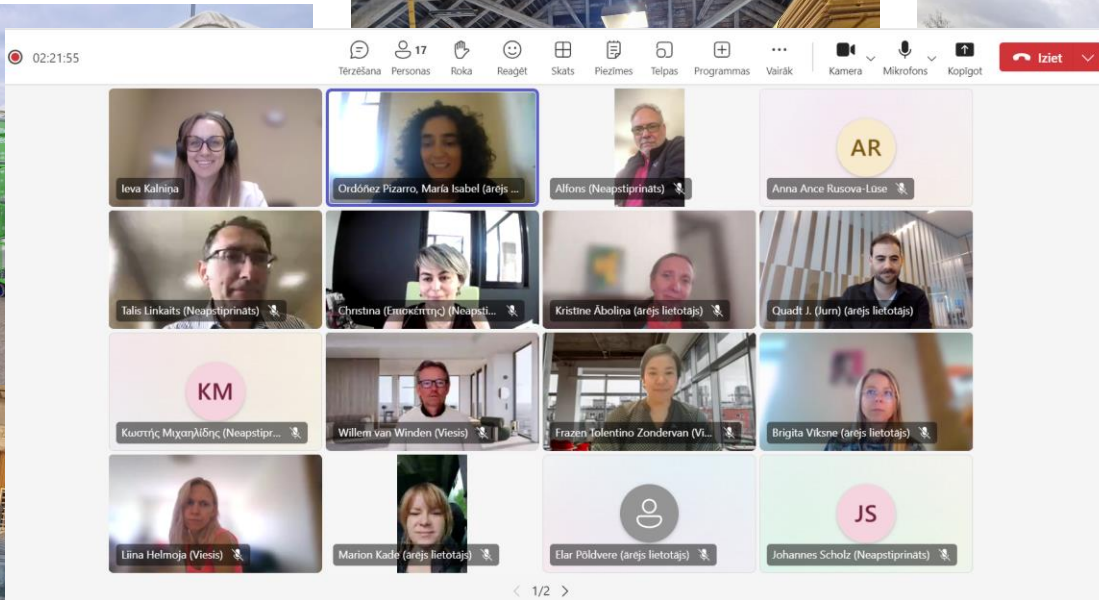
Amsterdam University
of Applied Sciences

U ELISAVA

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

TARTU

Kavala

Barcelona

Tartu

CURE+
CENTRI RESURSU ATKĀRTOTAI
IZMANTOŠANAI UN PĀRSTRĀDEI PILSĒTVIDĒ

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

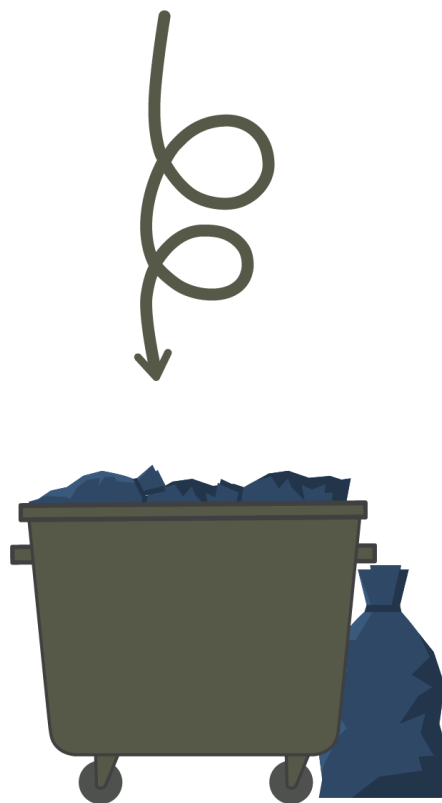
Apritek ekonomika

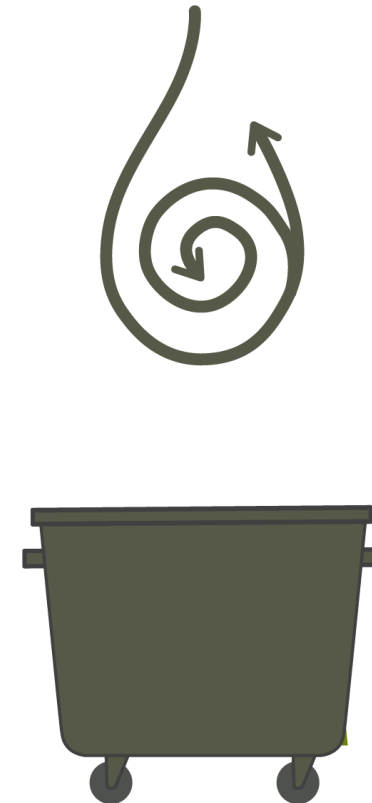
LINEĀRĀ
EKONOMIKA

PĀRSTRĀDES
EKONOMIKA

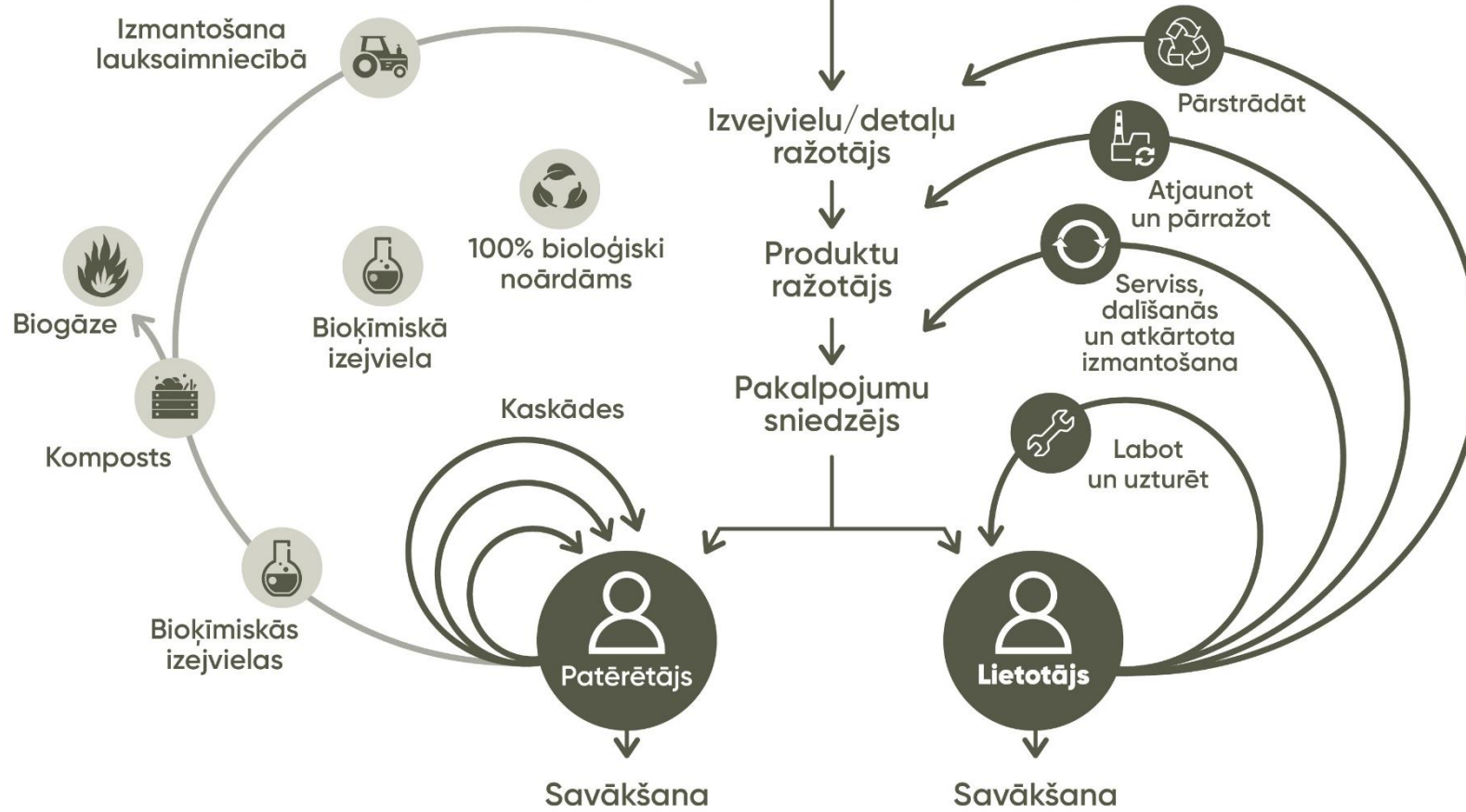

APRITES
EKONOMIKA

Atjaunīgās enerģijas izmantošana

Atkritumu sadedzināšana ar enerģijas atguvi

Atkritumu noglabāšana poligonā

80 %

no produkta ietekmes uz vidi nosaka
projektēšanas fāzē pieņemtie lēmumi

(Ellen MacArthur Foundation, 2022)

1. Modularitāte
2. Izturība, robustums
3. Samazināts svars
4. Atvērtie savienojumi
5. Standartizēti savienojumu veidi
6. Vienkārši materiāli
7. Samazināta materiālu dažādība
8. Materiālu pase, skaidri nākamie dzīves cikli
9. Bioloģiskas izcelsmes un otrreizējie materiāli
10. Viegla tīrīšana, uzturēšana
11. Detaļu nomaiņa
12. Lietošanas un labošanas instrukcija
13. Atbalsta dienests lietošanai, uzturēšanai, labošanai
14. Pieejamas rezerves detaļas
15. Serviss
16. Atpakaļ-pieņemšanas sistēma un citi jauna veida biznesa modeļi
17. Īsas un videi draudzīgas piegāžu ķēdes
18. Tikai primārais un minimāli nepieciešamais iepakojums
19. Ilgtspējīga resursu ieguve
20. Energo un finanšu efektivitāte ekspluatācijas laikā
21. Skaidra un reāli īstenojama ilgtspējīga utilizācija dzīves cikla beigu fāzē
22. Produkts kā pakalpojums
23. Dalīšanās
24. Pieejama infrastruktūra – digitālā un fiziskā
25. Zināšanas
26. Industriālās simbiozes
27. Datu pieejamība un ticamība

Sadarbnica

zini & dari **KOPĀ**

Sadarbnīca ir vieta

- Aprites ekonomikas rīcības plāna īstenošanai
- Pilotprojektu un jaunu iniciatīvu attīstīšanai
- Sadarbības platformai
- Informācijai un neformālai izglītībai
- Aprites ekonomikas praktizēšanai
- Prasmju attīstīšanai

Dari, kā sludini

Kā iekārtot Sadarbnīcu pēc aprites ekonomikas
principiem?

Un kā ar Jauno Eiropas Bauhaus pieeju?

Aprites ekonomikas centrs iegūst mūsdienīgus interjera risinājumus

Piektdien, 3. maijā, vides objektā "Šūna" rīdzinieki pirmo reizi tika iepazīstināti ar aprites ekonomikas centra koncepciju un praktisku tā veidošanu Rīgā.

Latvijā ir ļoti daudz resursu, kas netiek lietderīgi izmantoti, bieži vien vēl noderīgas lietas tiek nodotas atkritumos. Daudzām lietām var piešķirt otro elpu – pagarināt to lietošanas ilgumu. Daudzi rīdzinieki aptaujās ir izteikuši vēlmi paši labot un remontēt, diemžēl pilsētvidē

Sirsnīgs paldies!

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

RĪGAS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS
MĀJOKĻU UN VIDES
DEPARTAMENTS

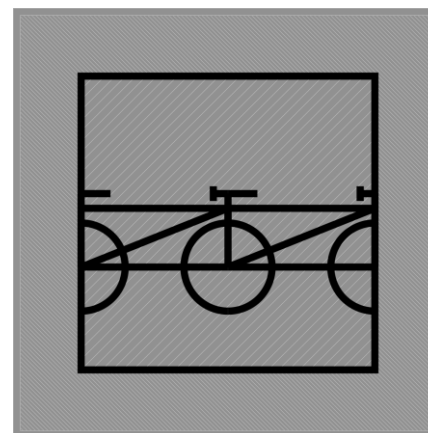
RĪGAS ENERĢĒTIKAS
AĢENTŪRA

kronospan

eco
baltia **vide**

RĪGAS MEŽI

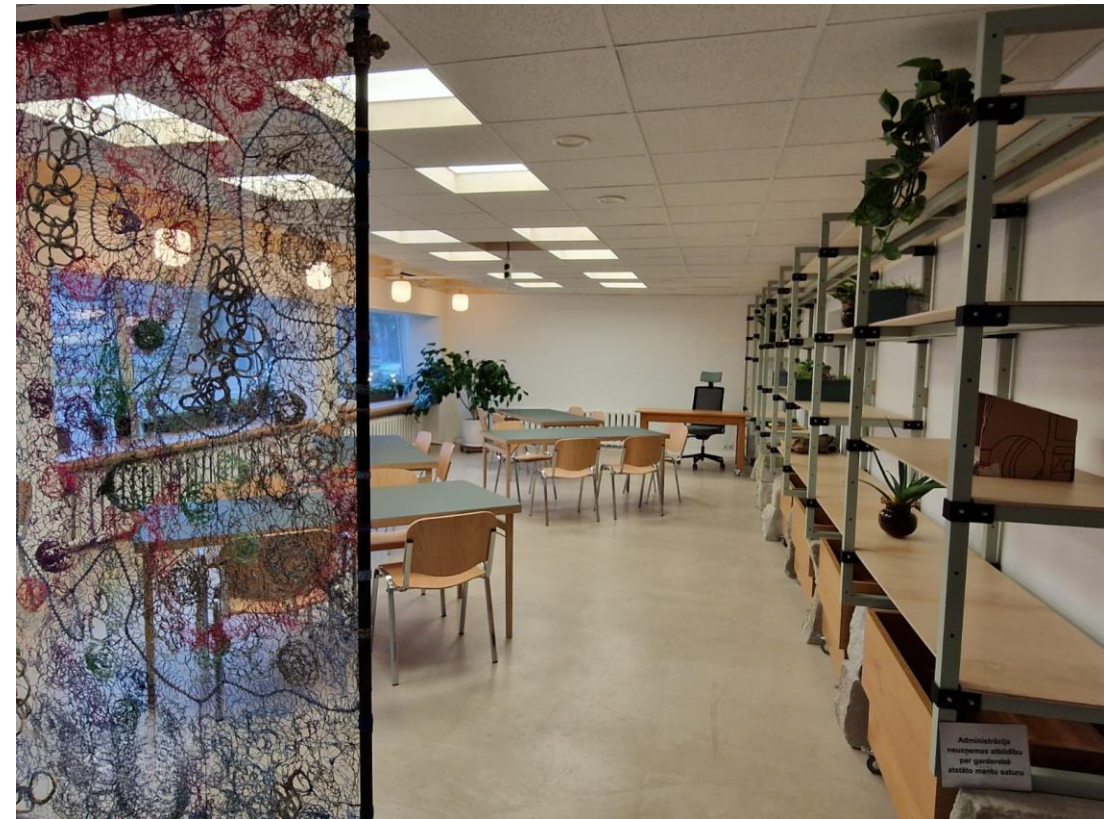

**VALSTS NEKUSTAMIE
ĪPAŠUMI**

Sadarbnīcas piedāvājums

- Izglītojošas programmas un meistarklases skolēniem, studentiem, iedzīvotājiem, pašvaldības darbiniekiem
- Nodarbības un sadarbības pasākumi ar citām organizācijām un iestādēm
- Ilgtspējas brokastis
- Brīvpieejas darbnīca iedzīvotājiem

Aprites ekonomikas projekti Rīgā (pašvaldībā)

Aprites ekonomikas projekti Rīgā

- Apritīga kultūrvieta Bolderājas bibliotēkas dārzā
- Uzņēmēju dienas
- Aprites ekonomikas stratēģija
- Aprites ekonomikas rīcības plāns 2026-2030. gadam
- Trauku depozīta sistēma publiskos pasākumos
- Sadarbība
- Publiski konkursi
- Inovatīvi iepirkumi
- Sadarbība ar biedrībām, skolām un universitātēm

Rīgas valstspilsētas pašvaldība
2024. gada
Aprites ekonomikas indeksa
Praktiķu grupas līderi

Avots: <http://thomasrau.eu/en/>

UZ SADARBĪBU!

www.rea.riga.lv/sadarbnica
sadarbnica@riga.lv

“**Ilgospējība** [aprites ekonomika] nav saistīta ar sertifikāciju, produktiem vai risinājumiem, tā **ir attieksme** pret visu, kas padara mūsu dzīvi uz planētas iespējamu.

Tas ir ļoti vienkārši.”

Arhitekts Tomass Rau